

31718
Gk-31

14 Mart 2014

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Konsolosluk İőleri Genel M¼d¼rl¼Đ¼

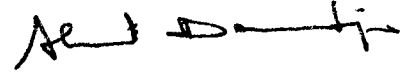
Sayı : 60925238-928.00-2014/4211388
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sebahat
Tuncel/7/31718

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel M¼d¼rl¼Đ¼'n¼n 25.10.2013 tarih ve 31853594-610-2-5930-5868 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Sebahat Tuncel'in 7/31718 sayılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 4 sayfa

Dağıtım:

Gereği:
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SABAHAT TUNCEL'İN

7/31718 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ

(T.C. Dışişleri Bakanlığı'nın 60925238-928.00-2014/4211388 sayılı yazısının ekidir)

SORULAR:

AKP'nin hem Türkiye'de hem de uluslar arası düzeyde büyük eleştirilere neden olan Suriye politikası Türkiye'yi çıkmaza sürüklemiştir. Suriye'de yaşanan savaş nedeniyle insanları Türkiye'ye gelmesini teşvik etmiştir ancak bu teşvik sonrasında insanların temel haklarını sağlama konusunda kapsamlı bir göç politikası oluşturmamıştır. Sayısı 200 bini aşan Suriyeliler statüleri "misafir" olarak belirtilerek sınırda kamplara yerleştirilmiştir. İnsan hakları kurumlarına açılmayan kamplarda, sık sık kamplarda insan hakları ihlallerinin yaşandığı dile getirilmiştir.

Sınırdaki kampların dışında Suriye'den ve Rojova'dan gelenler Türkiye'ye giriş yaptığı ve kentlere giderek hayata tutunmaya çalıştığı bilinmektedir. Kamplara yerleşemeyen kişilerin sayısı sadece İstanbul için 100 bini bulduğu iddia edilmektedir. En çok mülteci bulunan ilçeler ise Fatih, Esenyurt, Ümraniye, Küçükçekmece, Bahçelievler, Başakşehir'dir. İstanbul dışında İzmir, Gaziantep, Mardin, Diyarbakır ve Karadeniz illeri olmak üzere pek çok şehirde çoğunlukla Alevilerin ve özellikle Rojova'dan gelen Kürtlerin olduğu bilinmektedir. Gelen kişilerin çoğu kadın ve çocuklardan oluşan, savaştan kaçıp gelen ailelerdir. İstanbul'da bulunan Suriyeliler parklarda yaşamaya çalışırken, hiçbir kayıtları olmadığı için sağlık, eğitim, barınma hakkında ya da çok basit bir kamusal işlemde dahi mahrum kalmaktadırlar. Ancak Bakanlığınızın 19096 esas sayılı soru önergesine 5 Mayıs 2013 tarihinde verdiği yanıtta çadır/konteynır dışında barınan Suriyelilerin kimlik tespit ve "Misafir Tanıtım Kartı" tanzim işlerinin devam ettiği belirtilmiştir. Bu çalışmanın mültecilerin bazı haklardan yararlanabilmesini sağlaması beklenirken ne yazık ki istenen durum oluşmamıştır.

İnsanlara hiçbir yardım yapılmadığı için mahalleliler kendi imkanları çerçevesinde yardıma bulunmaktadır. Mültecilerin yoğun olduğu Fatih ilçesinde belediyenin sokakta bıraktığı Alevi mültecilere cemevi kapılarını açmıştır. Ancak bu yardımlar hem yeterli değil hem de hükümetin sorumluluğunu üstlenmeden yürütülebilmesi mümkün değildir. Parklarda yatan kişiler güvenliği olmadan sokakta yaşayan insanlarla birlikte yaşamak zorunda kalmaktadır. Çocuklarla gelen aileler büyük zorluklarla yaşam mücadelesi vermektedirler. Sokakta olan çocuklar, kadınlar hırsızlık, kapkaççılık, cinsel taciz gibi saldırılara maruz kalmaktadır. Gelen mültecilerin sayısı hızla artarken, sorunlarına dair hiçbir merkezi plan ya da müdahale söz konusu değildir. Üstelik bu kişiler enformel sektörlerde ucuz işgücü olarak çalıştırılmaya başlanmıştır. Parklarda ailelerine yer bulan erkeklerin çoğu hallerde ya da bu tür işlerde ortalama işçi ücretinin çok altında çalıştırılmaktadır. Kendi ülkelerinde bir meslekleri olsa dahi burada bir kayıtları olmadığı için de güvenceli çalışma imkânı yaratılamamaktadır. Mültecilerin resmi olarak bir kayıtları olmadığı için sivil toplum örgütleri yardım yapmak istedikleri zaman ulaşamamaktadır. Mültecilerin kayıt altına alınmaması başka

spekölasyonlara da yol açmaktadır. Kayıtları alınarak seçmen yapılmak istendiğı iddia edilmektedir. Basına bilgi veren bazı mülteciler, belediye görevlisi diyen kişilerin kendilerinin isimlerini, bilgilerini aldıklarını, yardım getireceklerini söylediklerini belirtirken, daha sonra böyle bir yardım yapılmadığını söylemektedirler. Ayrıca Suriye’den Rojova’dan gelen kişilerin T.C. vatandaşı yapıldığına dair iddialar bulunmaktadır.

1. Suriye’den ve Rojova’dan gelenlerden kamplar dışında kalan kaç kişi vardır? Bunların kaç çocuk, kaç kadındır? Bu kişiler hangi illerde yaşamaktadır?
2. Özellikle Rojova’dan gelen Kürtlerin ve Alevilerin kamplara alınmadığı, sokakta bırakıldığı iddiaları doğru mudur? Eğer doğru ise Kürtlere, Alevilere yönelik ayrımcı uygulamayı kaldırmak için bir girişiminiz olacak mı?
3. Suriye’den ve Rojova’dan gelenlere yönelik kimlik tespit ve “misafir tanıtım kartı” tasnif etme işlemleri ne durumdadır? Kaç kişinin kimlik tespit işlemleri tamamlanmıştır? Kaç mülteciye kart verilmiştir?
4. Sokaklarda, parklarda yaşayan mültecilerin saldırıya uğradığı, cinsel tacize maruz kaldığı, öldürüldüğüne dair iddialar gerçek midir? Sokakta yaşayan mültecilerden saldırıya uğramış, cinsel istismara maruz kalmış kaç kişi vardır?
5. Özellikle sokaklarda, parklarda yaşamak zorunda kalan çocukların, kadınların, ailelerin hırsızlara ve çeşitli tehlikelere karşı güvenliklerinin sağlanması yönünde bir çalışmanız var mı?
6. Kamplarda kalmayan Suriye ve Rojova’dan gelen mültecilerin kaç çocuk için barınma, eğitim, sağlık koşulları sağlanmıştır?
7. Mültecilere vatandaşlık verildiğı, kayıtları alınarak seçmen yapıldığı iddiaları doğru mudur?
8. 6458 sayılı kanunun 91. Maddesinde belirtilen “geçici koruma” statüsü ile ilgili yönetmelik ne zaman yayınlanacaktır?
9. İllerde Valilikler ve AFAD Suriye’den ve Rojova’dan gelenlere yönelik bir çalışma yürütmekte midir? Hangi illerde ne gibi çalışmalar yürütölmektedir?

YANITLAR:

Ülkelerindeki iç karışıklıklardan dolayı ülkemize gelen Suriyeliler mülteci/sığınmacı olarak değil, uluslar arası insani hukuka uygun şekilde “geçici koruma” statüsünde ülkemize kabul edilmiştir.

Türkiye, zorla geri göndermeme (non-refoulement) ve sınırdan geri çevirmeme ilkelerini titizlikle uygulayarak, uluslararası hukuk uyarınca Suriyelilere dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, din ve mezhep ayrımı gözetmeksizin, "geçici koruma" sağlamaktadır. Bakanlığımızda ülkemizdeki Geçici Koruma Merkezleri dışındaki Suriyelilerin toplam sayısına ilişkin bir bilgi bulunmamakla birlikte, Başbakanlık AFAD'ın verilerine göre 500.000'den fazla Suriyelinin bu merkezlerin dışında yaşadığı tahmin edilmektedir. Kayıt dışı kalan Suriyelilerin tespitine yönelik yapılan Parmak İzi ve Kimlik Tespit Sistemi Yaygınlaştırma Projesi kapsamında, barınma merkezlerinde ve Şanlıurfa, Kilis, Gaziantep ve Kahramanmaraş Koordinasyon Merkezlerinde sistem kurulmuş olup, kayıt işlemleri devam etmektedir. 12.03.2014 tarihi itibarıyla halen barınma merkezlerinde yaşayan 214.007 barınma merkezi dışında yaşayan 150.081 Suriyelinin biyometrik kayıt işlemi yapılmıştır. Bu şekilde biyometrik kayıt işlemleri tamamlanan yaklaşık 200 bin Suriye uyruklu yabancıya “Yabancı Tanıtım Kartı” tanzim edilerek verilmiş olup, bu kart ile yabancıların sağlık, eğitim, ayni ve nakdi yardımlardan faydalanması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, söz konusu kayıt sisteminin Suriye uyruklu yabancıların yoğun olarak bulunduğu Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Adana, Antalya, Mardin, Malatya, İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Balıkesir, Eskişehir, Kayseri, Konya, Mersin, Edirne, Diyarbakır, Şırnak ve Batman illerinde de yaygınlaştırılması için çalışmalar devam etmektedir.

Sağlık Bakanlığımızda da Anayasanın 10. Maddesine göre dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin ihtiyacı olan herkese sağlık hizmeti sunmaktadır.

Hükümetimiz tarafından, barınma merkezlerinin dışında yaşayan sınır illerimizdeki maddi olanakları kısıtlı Suriyelilerin devlet hastanelerindeki tedavi masraflarının Başbakanlık AFAD tarafından karşılanması kararlaştırılmış olup, bu uygulama AFAD'ın 9 Eylül 2013 tarihli Genelgesiyle 81 ilimizin tamamına genişletilmiştir.

Ülkemize geçerli pasaportu ile yasal giriş yapan Suriye uyruklu yabancıların ise Suriye'ye komşu olan “Hatay ve Şırnak” illeri haricinde diğer illerden ikamet izni talep etmeleri halinde “1 yıl süreli geçici” ikamet izni verilmektedir. Bu kapsamdaki ikamet izinleri Suriye uyruklu yabancılara vatandaşlık hakkı bahsetmemektedir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 11/04/2013 tarih ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 103. Maddesi gereği kurulmuştur. Yine aynı Kanunun 91. Maddesi çerçevesinde "Geçici Koruma" alanında Bakanlar Kurulu Yönetmeliği çalışmaları İçişleri Bakanlığı'nca halen devam etmekte olup, bahse konu Kanunun ilgili hükümlerinin yürürlüğe girmesiyle paralel bir süreç izlenerek Bakanlar Kurulu Yönetmeliğinin yayımlanması planlanmaktadır.